

1

ALS EDELSTENEN, ALS OPSTANDIGHEID

Kora en Nova hadden nog nooit een mesarthim gezien, maar ze wisten er alles van. Iedereen wist er alles van. Ze wisten van hun huid: ‘Blauw als saffieren,’ zei Nova, al hadden ze ook nog nooit een saffier gezien. ‘Blauw als gletsjers,’ zei Kora. Die zagen ze heel vaak. Ze wisten dat mesarthim ‘dienaren’ betekende, al waren dit geen gewone dienaren. Ze waren de soldaat-tovenaars van het rijk. Ze konden vliegen of vuurspugen, of gedachtenlezen of in schaduwen veranderen. Ze kwamen en gingen door spleten in de lucht. Ze konden genezen en van vorm veranderen en verdwijnen. Ze waren begaafde krijgers en hadden onvoorstelbare kracht en konden je vertellen hoe je zou doodgaan. Niet alles tegelijk, natuurlijk, maar één gawe elk, slechts één, en die kozen ze niet zelf uit. De gaven zaten in hen, zoals ze in iedereen zaten, wachtend – als een sintel op lucht – op de dag dat iemand het geluk had, zo gezegd was, om te worden gekozen.

Zoals Kora en Nova’s moeder was gekozen op de dag, zestien jaar geleden, dat er voor het laatst mesarthim naar Rieva kwamen.

De meisjes waren toen nog maar baby’s, dus ze herinnerden zich de blauwe dienaren en hun gestroomlijnde metalen luchtschip niet, en ze herinnerden zich hun moeder ook niet, want de dienaren namen haar mee en maakten haar een van hen, en ze kwam nooit meer terug.

Vroeger stuurde hun moeder brieven vanuit Aqa, de keizerlijke stad, waar de mensen niet alleen wit of blauw waren, vertelde ze, maar alle kleuren, en het godsmetalen paleis in de lucht zweefde en van de ene naar de andere plek ging. *Mijn lieverds*, stond er in de laatste brief, die acht jaar geleden was gekomen. *Ik vertrek. Ik weet niet wanneer ik*

terugkom, maar tegen die tijd zijn jullie beslist volwassen vrouwen. Pas op elkaar en denk er altijd aan, wat iemand anders je ook vertelt: ik zou jullie hebben gekozen, als ze me hadden laten kiezen. Ik zou jullie hebben gekozen.

In de winter, in Rieva, verwarmden ze platte stenen in het vuur om ze 's avonds in hun slaapvachten te stoppen, al koelden ze snel af en porden ze in je ribben. Nou, die vijf woorden waren net verwarmde stenen die hun warmte nooit verloren of je blauwe plekken bezorgden, en Kora en Nova droegen ze overal met zich mee. Of misschien droegen ze ze gewoon, als edelstenen. Als opstandigheid. *Iemand houdt van ons*, straalde er van hun gezichten wanneer ze zich tegen Skoyë verzetten of weigerden ineen te krimpen voor hun vader. Het was niet veel, brieven in plaats van een moeder – en ze hadden nu alleen nog de herinnering van die brieven, want Skoyë had ze ‘per ongeluk’ in het vuur gegooit – maar ze hadden ook elkaar. Kora en Nova: metgezellen, bondgenoten. Zussen. Ze waren onscheidbaar, als de regels van een couplet die los van de context hun betekenis zouden verliezen. Hun namen hadden evengoed één naam kunnen zijn – Koraennova –, zo zelden werden ze los van elkaar uitgesproken, en zo wel, dan klonken ze incompleet, als een halve mosselschelp, open gewrikt en in tweeën gescheurd. Ze waren elkaars persoon, elkaars plek. Ze hadden geen magie nodig om elkaars gedachten te lezen, alleen blikken, en hun gevoel van hoop was een tweeling, al waren ze dat zelf niet. Ze stonden naast elkaar, samen sterk voor de toekomst. Wat het leven hun ook zou opdringen, en hoe het hen ook zou teleurstellen, ze wisten dat ze elkaar hadden.

En toen kwamen de mesarthim terug.

Nova was de eerste die ze zag. Ze was op het strand bezig en had net haar rug gerecht om haar haar uit haar ogen te vegen. Dat moest ze met haar onderarm doen, aangezien ze haar visspeer in de ene hand en het vilmes in de andere had. Haar vingers waren verkrampd om de heften en ze zat tot aan haar ellebogen onder het bloed. Ze voelde de kleverige frictie van half geronnen bloed toen ze met haar arm over haar voorhoofd veegde. Er glinsterde iets in de lucht, en ze keek omhoog om te zien wat het was.

‘Kora,’ zei ze.

Kora hoorde haar niet. Haar gezicht, ook met bloed besmeurd, was

bleek van verdoofde onverzettelijkheid. Haar mes zaagde heen en weer, maar haar ogen waren leeg, alsof ze haar geest had weggestopt op een fijnere plek omdat ze hem niet nodig had voor dit bloederige werk. Tussen hen in lag het karkas van een uul, half gevild. Het strand lag bezaaid met tientallen karkassen en er waren nog meer ineengedoken gedaanten zoals zij. Bloed en spek lagen overal op het zand. Cyrs snerp-ten, vechtend om de ingewanden, en het ondiepe water kolkte van de stekelvissen en snavelhaaien die werden aangetrokken door de zoete, zilte stank. Het was de Slachttijd, de ergste tijd van het jaar op Rieva; in elk geval voor de vrouwen en meisjes. De mannen en jongens genoten ervan. Zij hadden geen vissperen en messen, maar harpoenen. Zij doodden de uuls, hakten de slagstanden af om er trofeeën van te snijden en lieten de rest gewoon liggen. Slachten was vrouwenwerk, ook al kostte het meer spierkracht en uithoudingsvermogen dan het doden. ‘Onze vrouwen zijn sterk,’ pochten de mannen op de kaap, ver weg bij de stank en de vliegen. En ze waren ook sterk; en moe en grimmig, trillend van inspanning en besmeurd met alle smerige vloeistoffen die uit dode dingen lekt.

‘Kora,’ zei Nova nog een keer, en nu keek haar zus wel op en volgde haar blik naar de hemel.

En het leek wel alsof Nova, hoewel ze had gezien wat daar was, het pas kon verwerken toen Kora dat deed. Zodra haar zus haar blik erop richtte, daverde de schok door hen allebei heen.

Het was een luchtschip.

Een luchtschip betekende mesarthim. En mesarthim betekenden...

Ontsnapping. Ontsnapping van het ijs en de uuls en het eentonige werk. Van Skoyës tirannie en hun vaders apathie, en sinds kort – acuut – van de mannen. Het afgelopen jaar waren de mannen in het dorp blijven staan als zij passeerden, kijkend van Kora naar Nova en van Nova naar Kora alsof ze een kip uitkozen voor de slacht. Kora was zeventien, Nova zestien. Hun vader kon hen uithuwelijken wanneer hij maar wilde. De enige reden dat hij dat nog niet had gedaan, was omdat hun stiefmoeder Skoyë haar twee slavinnen niet kwijt wilde. Zij deden het meeste werk, en daarnaast zorgden ze ook nog voor hun meute halfbroertjes. Maar Skoyë kon hen niet eeuwig thuishouden. Meisjes waren geschenken om weg te geven, niet om te houden. Of eigenlijk eerder als vee dat je kon verkopen, zoals elke vader van een begeerlijke dochter op Rieva wist. En Kora en Nova waren best knap met hun vlas-

blonde haar en stralende bruine ogen. Ze hadden slanke polsen die hun kracht logenstraften, en hoewel hun figuur geheim bleef onder dikke lagen wol en uulhuid, waren hun heupen lastig te verbergen. Ze hadden genoeg rondingen om slaapvachten warm te houden en stonden daarnaast bekend als harde werksters. Het zou niet lang meer duren. Tegen Diepwinter, als de donkere maand intrad, zouden ze vast echtgenotes zijn, zouden ze wonen bij de mannen die hun vader het beste aanbod hadden gedaan, en niet langer bij elkaar.

Het punt was niet alleen maar dat ze zouden worden opgesplitst, of dat ze niet de wens hadden om echtgenotes te worden. Het ergste van alles was het verlies van de leugen.

Welke leugen?

Dit is niet ons leven.

Al zolang als ze zich konden herinneren, vertelden ze elkaar dat, met en zonder woorden. Ze hadden een manier om elkaar aan te kijken, een bepaalde intensiteit die even goed was als hardop spreken. Als het leven op zijn ergst was – midden in de Slachttijd, als de karkassen elkaar eindeloos opvolgden, of wanneer Skoyë hen sloeg, of wanneer er aan het eind van hun voedselvoorraad nog een stuk winter over was – hielden ze die leugen gloeiend tussen zich in. *Dit is niet ons leven. Denk eraan. We horen hier niet. De mesarthim zullen terugkomen en ons kiezen. Dit is niet ons echte leven.* Hoe erg het ook werd, ze hadden die gedachte om hen gaande te houden. Als ze één meisje waren geweest in plaats van twee, zou die gedachte lang geleden al uitgedoofd zijn als een kaarsvlam die met slechts één hand werd afgeschermd. Maar ze waren met hun tweeën, en samen hielden ze die gedachte in leven, zagen ze haar in elkaar weerspiegeld en leenden ze er over en weer hun vertrouwen uit, nooit alleen en nooit verslagen.

Ze fluisterden er 's nachts over welke gaven ze zouden hebben. Ze zouden net zo sterk zijn als hun moeder, daarvan waren ze overtuigd. Ze waren voorbestemd om soldaat-tovenaars te worden, geen werkbruiden of slavendochters, en ze zouden worden meegenomen naar Aqa om te trainen voor de strijd en om godsmetaal op hun huid te dragen. En als de tijd kwam, zouden zij ook vertrekken; omhoog en weg door een spleet in de lucht om helden van het rijk te worden, zo blauw als saffieren en gletsjers en zo mooi als sterren. Maar de jaren verstreken, er kwamen geen mesarthim en de leugen rekte ijl uit. Als ze naar elkaar keken voor het vertrouwen dat ze tussen hen in stand hiel-

den, begonnen ze in plaats daarvan angst te vinden. *Wat als dit toch ons leven is?*

Elk jaar op Diepwinteravond klommen Kora en Nova tegen het ijzige pad omhoog om naar de snelle zonsondergang te kijken, wetend dat ze de zon dan een maand lang niet meer zouden zien. Nou, het verlies van de leugen voelde als het verlies van de zon; en niet voor een maand, maar voor altijd.

Dus de aanblik van dat luchtschip... het was als de terugkeer van het licht.

Nova juichte. Kora lachte blij en bevrijd en... beschuldigend. ‘Vandáág?’ vroeg ze aan het schip in de lucht. Het heldere klateren van haar lach galmde over het strand. ‘Meen je dat nou?’

‘Hadden jullie niet een week eerder kunnen komen?’ riep Nova met haar hoofd in haar nek en dezelfde blijdschap en bevrijding in haar stem, en hetzelfde bittere randje. Ze waren nat van het zweet, smerig van het bloed, met rode ogen van de bijtende ingewanden en gassen, en nú kwamen de mesarthim? Langs het strand, tussen de vochtige, holle kadavers van half geslachte beesten en de wolken steekvliegen, keken de andere vrouwen ook op. Messen vielen stil. Ontzag verspreidde zich door de verdovende leegte van de Slachttijd terwijl het schip afdaalde. Het was gemaakt van godsmetaal, helblauw en spiegelen in de zon, waardoor ze vlekken voor hun ogen zagen.

De luchtschepen van de mesarthim werden gevormd door de geest van hun kapiteins, en dit schip zag eruit als een wesp. Zijn vleugels waren smal als messen, zijn kop een tapse ovaal met twee grote oogbolletjes. Zijn insectachtige lichaam bestond uit een thorax en een onderlijf met een smal middel ertussen. Hij had zelfs een angel. Hij vloog over hen heen naar de kaap en verdween uit het zicht achter de palissade van rotsen die het dorp afschermden van de wind.

Kora en Nova’s harten gingen tekeer. Ze waren uitgelaten en trilden van spanning, zenuwen, eerbied, hoop en een gevoel van genoegdoening. Met een zwaai van hun armen zetten ze hun vissperen en messen in de uul, allebei wetend, toen ze hun vingers losmaakten van de versleten heften van het gereedschap, dat ze nooit meer zouden terugkeren om het op te halen.

Dit is niet ons leven.

‘Wat denken jullie dat je aan het doen bent?’ vroeg Skoyë kwaad toen ze het water in strompelden.

Ze negeerden haar en lieten zich op hun knieën in het ijzige water vallen om het over hun hoofd te scheppen. Het zeeschuim was roze, klonters vet en kraakbeen deinden in de branding, maar het water was nog altijd schoner dan zij. Ze schrobden over hun huid en haar en over elkaars huid en haar, oppassend dat ze niet te ver het water in gingen, waar de haaien en stekelvissen spartelden.

‘Ga weer aan het werk, allebei,’ zei Skoyë kwaad. ‘Het is nog geen tijd om te stoppen.’

Ze staarden haar ongelovig aan. ‘De mesarthim zijn er,’ zei Kora met een stem vol verwondering. ‘We gaan ons laten beproeven.’

‘Niet voordat jullie klaar zijn met die uul.’

‘Maak het zelf maar af,’ zei Nova. ‘Jou hoeven ze niet te zien.’

Skoyës gezicht betrok. Ze was niet gewend aan een grote mond van hen, en het weerwoord was niet het enige wat haar stak. Ze hoorde de klank van Nova’s stem. Het was minachting. Skoyë was zestien jaar geleden beproefd, en ze wisten wat haar gave was geweest. Iedereen op Rieva was beproefd, behalve de baby’s, en slechts één was er uitverkoren: Nyoka, hun moeder. Nyoka had een strijdgave van onthutsende kracht: ze kon schokgolven de aarde en lucht insturen. Ze had het hele dorp laten beven toen haar kracht voor het eerst ontwaakte, waardoor een lawine was veroorzaakt die het pad naar de dichtgetimmerde mijn-schachten had weggevaagd. Skoyës gave was strikt genomen ook een strijdgave, maar van zo’n lage magnitude dat het een lachertje was. Ze kon je het gevoel geven dat je werd geprikt met naalden; of dat had ze althans gekund tijdens de korte duur van haar beproeving. Alleen de uitverkorenen mochten hun gaven behouden, en uitsluitend ten dienste van het rijk. Alle anderen moesten weer teruggaan naar normaal: onwaardig. Machteloos. Flets.

Gepikeerd haalde Skoyë haar hand naar achteren om Nova te slaan, maar Kora pakte haar pols beet. Ze zei niets. Ze schudde alleen haar hoofd. Skoyë rukte haar hand terug, woedend, maar net zozeer verbaasd. De meisjes hadden haar altijd al kwaad kunnen maken; niet met hun ongehoorzaamheid, maar door dat air dat ze hadden van ongenaakbaar zijn, van boven anderen staan, van op de rest neerkijken vanaf een of andere hoge positie waar ze geen recht op hadden. ‘Denk je dat ze jullie zullen kiezen, alleen maar omdat ze haar hebben gekozen?’ vroeg ze boos. De perfecte Nyoka. Skoyë kon wel spugen. Het was niet genoeg dat Nyoka uitverkoren was, dat ze van dit helse, rotsachtige

ge, bevroren nergens van een eiland was geplukt, maar ze was hier ook nog steeds, in het hart van haar man en de fantasie van haar dochters, en in de goede herinneringen van iedereen hier. Nyoka had mogen ontsnappen en was bewaard gebleven in valse perfectie, voor eeuwig en altijd de mooie jonge moeder die was geroepen om grotere dingen te gaan doen. Skoyès lip krulde op, waardoor ze haar tanden ontblootte. ‘Denk je dat jullie beter zijn dan de rest? Denken jullie dat zij dat was?’

‘Ja,’ beet Nova haar toe in antwoord op de eerste vraag. ‘Ja,’ beet ze haar toe in antwoord op de tweede. ‘En ja.’ Haar tanden waren ook ontbloot. Ze wilde bijten. Maar Kora greep haar hand en trok haar mee naar het pad dat tegen de rotswand op kronkelde. Ze waren niet de enigen die daarheen gingen. Alle andere vrouwen en meisjes waren ook op weg terug naar het dorp. Er was bezoek. Rieva lag onder aan de wereld; waar de afvoerput zou zitten als werelden afvoerputjes hadden. Vreemdelingen van alle soorten waren hier even zeldzaam als vlinders geboren uit stormen, en deze vreemdelingen waren mesarthim. Niemand zou deze kans voorbij laten gaan, zelfs niet als het betekende dat de uuls wegrotten op het strand.

Er werd opgewonden gekletst, ingehouden gelachen, een gonzen en zoemen van spanning. Geen van de anderen had de moeite genomen om zich te wassen. Niet dat Kora en Nova schoon genoemd konden worden, maar hun handen en gezichten waren geschrobd en rossig en hun haar, vochtig en zilt, hadden ze achterovergekamd met hun vingers. Alle anderen waren smerig en fettig en donker van het bloed, en sommigen hadden zelfs hun haken en messen nog bij zich.

Ze leken wel een zwerm moordenaressen die een bijenkorf uit kwam kolken.

Ze kwamen bij het dorp aan. Het wespenschip stond op de open plek. De mannen en jongens stonden eromheen, en de blikken die ze op hun vrouwen richtten waren vol afkeer en schaamte. ‘Mijn verontschuldigen voor de lucht,’ zei dorpsoudste Shergesh tegen hun geerde bezoekers.

En zo zagen Kora en Nova voor het eerst mesarthim; of misschien voor de tweede keer, als ze zestien jaar geleden als baby en dreumes in Nyoka’s armen hadden gelegen, toen zij stond waar zij tweeën nu stonden, vlak voordat haar leven veranderde.

De mesarthim waren met hun vieren: drie mannen en een vrouw, en ze waren inderdaad zo blauw als gletsjers. Als er nog een flardje hoop

was geweest dat Nyoka bij hen zou kunnen zijn, dan stierf dat hier. Nyoka was blond geweest, net als haar dochters. Deze vrouw had dichte zwarte krullen. Een van de mannen was lang, met een kaalgeschoren hoofd, en de ander had lang wit haar dat in touwen tot aan zijn middel hing. De laatste zag er heel gewoon uit, op die blauwe huid na. Of eigenlijk... hij had er heel gewoon uit moeten zien. Zijn haar was bruin, zijn gezicht alledaags. Hij was niet lang of klein en niet knap of lelijk, maar toch had hij iets over zich waardoor je je blik van zijn metgezellen naar hem verplaatste. Was het zijn brede houding, de arrogante stand van zijn kin? Zonder echt te weten waarom, waren Kora en Nova ervan overtuigd dat hij de kapitein was, degene die het godsmetaal had omgevormd tot een wesp en hierheen had laten vliegen. Hij was de smid.

Van alle gaven die de mesarthim bezaten – en dat waren er ontelbaar veel, steeds nieuwe mutaties in een zich almaar uitbreidende index van magie – stond één gave voorop. Iedereen op de wereld Mesaret had een sluimerend vermogen dat zou ontwaken bij de aanraking van godsmetaal, zoals zij het zeldzame blauwe element mesarthium noemden. Maar onder miljoenen mensen had slechts een handjevol het beste vermogen: om het godsmetaal zelf te manipuleren. Die weinigen werden smeden genoemd, omdat ze mesarthium konden omvormen zoals gewone smeden gewone metalen konden omvormen, al gebruikten zij daarvoor geen vuur, aambeelden en hamers, maar hun geest. Mesarthium was de hardst bekende substantie die bestond. Het was volkomen onvatbaar voor snijden, hitte of zuren. Je kon er niet eens in krassen. Maar via de geest van een smid was het eindeloos plooibaar en vatbaar voor mentale bevelen. Ze konden het delven, kneden, de ongelooflijke eigenschappen ervan laten ontwaken. Ze konden ermee bouwen, erin vliegen, er een band mee aangaan zodat het bijna leefde.

Dit was de gave waarvan kinderen droomden als ze dienaarste speelden in het dorp, en het was de gave waar ze over fluisterden, opgewonden en gretig, fantaserend over hoe hun eigen schepen eruit zouden zien wanneer ze hun bevelspositie kregen: gevleugelde haaien en vliegende slangen, metalen roofvogels en demonen en roggen. Sommigen noemden minder dreigende dingen zoals zangvogels en libellen en meerminnen. Aoki, een van Kora en Nova's halfbroertjes, had verklaard dat zijn schip een kont zou zijn.

'De deur is dan het gat,' had hij geroepen terwijl hij naar zijn achterste wees.

‘Lieve Thakra, laat Aoki geen smid zijn,’ had Kora gefluisterd in een aanroep gericht aan Vaarder, de serafijn tot wie ze in hun rotskerkje baden.

Nova had een lach binnengehouden. ‘Een oorlogsschip in de vorm van een kont zou doodeng zijn,’ zei ze. ‘Misschien pik ik dat idee wel van je als blijkt dat ik een smid ben.’

‘Nee, dat doe je niet,’ had Kora gezegd. ‘Ons schip wordt een uul, ter liefhebbende nagedachtenis aan ons thuis.’

Hun gelach was die keer onvoldoende gedempt, en hun vader hoorde het. Hij legde hun met een blik het zwijgen op. Daar was hij goed in.

Ze vonden dat dat zijn gave had moeten zijn: pretbederver, vijand van de lach. In feite was tijdens zijn beproeving gebleken dat hij een elementair was. Hij kon dingen in ijs veranderen, en dat was ook passend. Maar zijn magnitude was laag, net als die van Skoyë en ieder ander op Rieva, en eigenlijk bijna iedereen overal. Sterke gaven waren zeldzaam. Daarom gingen de dienaren op zoektochten zoals deze en beproefden ze mensen overal ter wereld, op zoek naar de spelden in de hooiberg die mochten toetreden tot de keizerlijke rangen.

Kora en Nova wisten dat zij spelden waren. Dat moest wel.

Hun uitgelatenheid wankelde, en hij werd nu niet gedempt door de blik van hun vader, maar door die van de dienaren terwijl ze de zich verzamelende vrouwen bekeken... en roken. Ze konden hun weerzin niet verbergen. Een van hen mompelde tegen de ander, wiens antwoordende lach hard was als een hoest. Kora en Nova konden het hen niet kwalijk nemen. De geur was walgelijk, zelfs als je eraan gewend was. Hoe moest hij dan niet zijn voor lieden die geen uul kenden en die nooit iets hoefden uit te benen of te villen? Het was pijnlijk om deel uit te maken van deze dringende, bloederige menigte en te weten dat ze voor de bezoekers niet te onderscheiden waren van de rest. Ze vormden in gedachten allebei dezelfde wanhopige smeekbede. Ze wisten niet dat ze op precies hetzelfde moment dezelfde gedachte hadden, maar het zou hen ook niet hebben verbaasd.

Zie ons, spoorden ze de mesarthim aan. *Zie ons*.

En alsof ze hardop hadden gesproken – alsof ze hadden geroepen – hield een van hen halverwege een zin op met praten en keek recht naar hen.

De zussen verstarden, pakten elkaars verkrampste vingers vast en deinsden terug van die blik. Het was de lange dienaar met het kaalge-

schoren blauwe hoofd. Hij had hen gehoord. Hij moest een telepaat zijn. Zijn ogen boorden in de hunne en... stroomden in de hunne. Ze voelden hem daar als een bries die het gras in beweging zette, bladerend en ziend zoals ze gezien hadden willen worden, en toen zei hij iets tegen de vrouw, die op haar beurt iets tegen Shergesh zei.

De dorpsoudste tuitte ontstemd zijn lippen. 'Misschien eerst de jongens...' zei hij aarzelend.

Maar de vrouw zei: 'Nee. Je hebt hier dienarenbloed. We beproeven hen eerst.'

En dus werden Kora en Nova het wespenschip in geleid, en de deuren smolten achter hen dicht.

2

NIEUWE VERSCHRIKKINGEN

Sarai leefde en ademde al sinds haar zesde nachtmerries. Vierduizend nachten lang had ze de droomlandschappen van Ween verkend, verschrikkingen gezien en ze gecreëerd. Ze was de Muze van Nachtmerries. Haar honderd motten hadden op elk voorhoofd gezeten. Geen man, vrouw of kind was veilig voor haar geweest. Ze kende hun schande en pijn, hun verdriet en angsten, en ze had gedacht... ze had geloofd... dat ze alle verschrikkingen kende en niets haar meer kon verbazen.

Dat was voordat ze in de bloesems van de citadeltuin had moeten knielen om haar eigen lichaam voor te bereiden op een crematie.

Dat arme, gebroken ding. Het lag tussen de witte bloesems, mooi en rijk van kleur: blauwe huid, roze zijde, kaneelbruin haar, rood bloed.

Zeventien jaar lang was zij dit geweest. Deze voeten hadden eindeloze rondjes over de citadelfloeren geijsbeerd. Deze lippen hadden geglimlacht, motten de lucht in geschreeuwd en regenwater gedronken uit gedreven zilveren bekers.

Alles wat het betekende om Sarai te zijn, was verankerd in het vlees en de botten die hier voor haar lagen. Of dat was zo geweest. Nu was ze eruit gescheurd, van haar huid ontdaan door de dood, en dit lichaam was... een ding. Een relikwie van haar beëindigde leven. En ze gingen het verbranden.

Er zouden altijd nieuwe verschrikkingen zijn. Dat wist ze nu.